

Legislatívny rámec

Štátne vzdelávacie programy (ďalej aj „ŠVP“) v zmysle § 6 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov:

- ✓ vymedzujú povinný obsah výchovy a vzdelávania
- ✓ vydáva a zverejňuje MŠVVaŠ SR
- ✓ obsahujú náležitosti uvedené v bode 4 citovaného ustanovenia.

V ŠVP pre základnú školu sú inovované predovšetkým vzdelávacie oblasti, vzdelávacie štandardy, rámcové učebné plány, povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie.

Pre základné školy sú vytvorené štátne vzdelávacie programy

- ✓ pre primárne vzdelávanie
- ✓ nižšie stredné vzdelávanie.

Hlavné zmeny v ŠVP od 1.9.2015

ŠVP sú zosúladené s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, stanovujú podmienky na získanie stupňa vzdelania.

✓ Ciele výchovy a vzdelávania a profil absolventa

Upravené sú ciele výchovy a vzdelávania a profil absolventa tak, aby vychádzali zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém ako sú napr.: rozvíjanie funkčnej gramotnosti a kritického myslenia, rozvíjanie sociálnych kompetencií, využívanie efektívnych stratégií učenia sa, objavovanie vlastných schopností, uplatňovanie komunikácie. Zámerom je poskytnúť žiakom priestor na aktívne objavovanie, skúmanie, pátranie, interpretácie, riešenie problémov, aby boli úspešnejší v medzinárodných meraniach.

✓ Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacie oblasti zabezpečujú nadväznosť, previazanosť jednotlivých vyučovacích predmetov a tým aj rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

Zmena nastala v zložení predmetov jednotlivých vzdelávacích oblastí:

- vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda na prvom stupni pribudol predmet prvouka
- vo vzdelávacej oblasti Človek a svet práce sa na 2. stupni nevyučuje predmet svet práce
- vo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra nie je predmet výchova umením
- zjednotil sa názov predmetu telesná a športová výchova a informatika na oboch stupňoch základnej školy.

Tab. Prehľad - vzdelávacie oblasti a vyučovacie predmety

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY ISCED 1	PREDMETY ISCED 2
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA SLOVENSKÝ JAZYK A SLOVENSKÁ LITERATÚRA JAZYK NÁRODNOSTNEJ MENŠINY A LITERATÚRA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA SLOVENSKÝ JAZYK A SLOVENSKÁ LITERATÚRA JAZYK NÁRODNOSTNEJ MENŠINY A LITERATÚRA
	ANGLICKÝ JAZYK	ANGLICKÝ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA	MATEMATIKA
	INFORMATIKA	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	PRVOUKA	FYZIKA
	PRÍRODOVEDA	CHÉMIA
		BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	PRVOUKA	DEJEPIS
	VLASTIVEDA	GEOGRAFIA
		OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE	TECHNIKA
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

✓ Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacie štandardy obsahujú charakteristiku predmetu, ciele, výkonové požiadavky a vymedzený učebný obsah. Požiadavky sú formulované ako kompetencie, ktorými žiak získa vedomosti, zručnosti, postoje a iné požiadavky podľa vymedzeného obsahu vzdelávania.

Vzdelávacie štandardy sú upravené tak, aby sa znížilo množstvo učiva, uplatnili sa medzipredmetové vzťahy. Vzdelávacie štandardy vymedzujú požiadavky, ktoré majú žiaci v rámci ročníka alebo stupňa splniť. Sú východiskom k vyučovaniu predmetu, ktoré si učiteľ vyšpecifikuje v rámci školského vzdelávacieho programu s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti svojich žiakov. Znížením obsahu vzdelávania a zvýšením rozsahu počtu hodín vyučovacích predmetov sa vytvára učiteľovi tvorivý priestor na dosiahnutie stanoveného cieľa.

✓ Rámcový učebný plán

Rámcový učebný plán (ďalej aj „RUP“) stanovuje časové dotácie jednotlivých vyučovacích predmetov podľa ročníkov a tiež počet voliteľných hodín, ktoré si škola konkretizuje vo svojom školskom vzdelávacom programe. Súčasťou ŠVP sú

- ✓ RUP pre základné školy s vyučovacím jazykom slovenským,
- ✓ RUP pre základné školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny,
- ✓ RUP pre základné školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny.

Sú upravené tak, aby v primárnom vzdelávaní a aj nižšom strednom vzdelávaní boli vyučovacie predmety rozdelené po jednotlivých ročníkoch (pozri príloha – RUP pre ZŠ s VJS).

Je však vytvorená možnosť použiť „otvorený variant RUP“ pre školy, ktoré majú záujem rozdeliť si hodinové dotácie a vzdelávacie štandardy na celý stupeň vzdelávania pri zachovaní postupnosti jednotlivých vzdelávacích štandardov, vnútornej logickej štruktúry, veku primeranosti žiakov a celkového počtu vyučovacích hodín jednotlivých učebných predmetov.

Zmeny v RUP pre školy v vyučovacím jazyku slovenským:

- Zvyšuje sa dotácia vyučovacích hodín prírodovedných predmetov (fyzika, biológia, chémia, matematika, informatika). V súvislosti s tým je vytvorený nový predmet prvouka na prvom stupni základnej školy.
- Vyučovanie cudzích jazykov sa bude realizovať od tretieho ročníka povinným predmetom- anglickým jazykom. Druhý cudzí jazyk sa bude vyučovať tak, že škola ho bude povinná ponúknuť žiakom 7. – 9. ročníka z rámca voliteľných hodín podľa možností školy a záujmu žiakov (výberom z francúzskeho, nemeckého, talianskeho, španielskeho a ruského jazyka). Pri vyučovaní druhého cudzieho jazyka bude potrebné vyučovať najmenej dve vyučovacie hodiny týždenne.
- Posilňuje sa vyučovací predmet pracovné vyučovanie na prvom stupni a predmet technika na druhom stupni tak, aby sa posilnili praktické zručnosti žiakov. O organizácii vyučovania rozhodne riaditeľ školy s prihliadnutím na personálno-odborné a materiálno-technické podmienky školy. Škola je povinná odučiť z tematického okruhu technika najmenej dve tretiny z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v každom školskom roku a podľa svojich podmienok najviac jednu tretinu z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v školskom roku z tematického okruhu ekonomika domácnosti.
- Ak má škola vhodné podmienky na vyučovanie predmetu telesná a športová výchova, mala by využiť voliteľné hodiny na prvom stupni na posilnenie uvedeného predmetu. Školy, ktoré majú športovú triedu, navýšia hodinovú dotáciu vo všetkých ročníkoch o tri hodiny na predmet športová príprava.
- Predmet výchova umením sa nahrádza predmetmi výtvarná výchova a hudobná výchova so zvýšenou dotáciou hodín.
- Voliteľné hodiny môže škola naďalej využiť na svoju profiláciu, posilnenie predmetov určených RUP, špecifické predmety pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Musí využiť všetky voliteľné hodiny vo svojom školskom programe.
- Učebný plán a učebné osnovy pre nultý ročník si škola určí sama s ohľadom na potreby jednotlivých žiakov, vychádzajúc zo ŠVP pre predprimárne vzdelávanie a ŠVP pre primárne vzdelávanie. Celkový počet vyučovacích hodín pre nultý ročník je stanovený na 22 hodín.
- Škola môže zvýšiť počet hodín stanovený v RUP, ak má na financovanie takého vzdelávania vlastné finančné zdroje. Nesmie však prekročiť limit 108 hodín na prvom stupni a 161 hodín na druhom stupni.
- Žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení formou školskej integrácie sa vzdelávajú podľa ŠVP určených pre žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Poznámky k RUP sú pre školu záväzné, škola si ich môže dotvoriť podľa svojich potrieb a možností.

RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN
pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským

vzdelávacia oblasť	vyučovací predmet	ročník primárne vzdelávanie					ročník nižšie stredné vzdelávanie					
		1.	2.	3.	4.	Σ	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9	8	7	7	31	5	5	4	5	5	24
	anglický jazyk			3	3	6	3	3	3	3	3	15
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4	4	16	4	4	4	4	5	21
	informatika			1	1	2	1	1	1	1		4
Človek a príroda	prvouka	1	2			3						
	prírodoveda			1	2	3						
	fyzika							2	1	2	1	6
	chémia								2	2	1	5
	biológia						2	1	2	1	1	7
Človek a spoločnosť	vlastiveda			1	2	3						
	dejepis						1	1	1	1	2	6
	geografia						2	1	1	1	1	6
	občianska náuka							1	1	1	1	4
Človek a hodnoty	etická výchova/náboženská výchova/náboženstvo	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	5
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie			1	1	2						
	technika						1	1	1	1	1	5
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	4	1	1	1	1		4
	výtvarná výchova	2	2	1	1	6	1	1	1	1	1	5
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	8	2	2	2	2	2	10
	základ	20	20	23	25	88	24	25	26	27	25	127
	voliteľné (disponibilné) hodiny	2	3	2	1	8	3	4	4	3	5	19
	spolu	22	23	25	26	96	27	29	30	30	30	146

✓ **Prierezové témy**

Prierezové témy priaznivo ovplyvňujú proces rozvíjania funkčnej gramotnosti žiakov, schopnosti používať získané poznatky, zručnosti v rýchlo sa meniacom praktickom živote.

Témy:

- Osobnostný a sociálny rozvoj
- Výchova k manželstvu a rodičovstvu
- Environmentálna výchova
- Mediálna výchova
- Multikultúrna výchova spolu s regionálnou výchovou a tradičnou ľudovou kultúrou
- Ochrana života a zdravia
- Dopravná výchova- výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

škola môže realizovať ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov alebo prostredníctvom samostatných vyučovacích blokov, seminárov, prednášok a pod. Môžu tvoriť aj samostatný vyučovací predmet vytvorený z rámca voliteľných hodín.

✓ **Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami**

Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby (ďalej aj „ŠVVP“) žiaka vyplývajú z jeho

- zdravotného znevýhodnenia alebo
- nadania alebo
- vývinu v sociálne znevýhodnenom prostredí

a vyžadujú si úpravu podmienok: obsahu, foriem, metód, prístupov a prostredia vo výchove a vzdelávaní. Dôležitou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov so ŠVVP je odborný servis špeciálneho pedagóga, školského psychológa, logopéda, liečebného pedagóga, asistenta učiteľa, nižší počet žiakov v triede. Obsah a špecifiká vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením sú zverejnené na webovom sídle MŠVVaŠ SR a Štátneho pedagogického ústavu. Pri vzdelávaní žiakov so sociálne znevýhodneného prostredia je potrebné zvoliť také vyučovacie postupy a metódy, ktorými sa eliminujú obmedzenia žiaka spôsobené prostredím, v ktorom žije. Pri vzdelávaní žiakov s nadaním je potrebné akceptovať špecifiká ich osobitostí a tiež správania. Pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním sa postupuje podľa vzdelávacích programov zverejnených na webovom sídle Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie.

✓ **Povinné personálne zabezpečenie**

Kvalitné vzdelávanie môžu zabezpečiť len kvalifikovaní zamestnanci, a to pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci, ktorí spĺňajú kvalifikačné predpoklady v zmysle platných všeobecne záväzných právnych predpisov (najmä zákon č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vyhláška MŠ SR č. 437/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky pre jednotlivé kategórie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v znení neskorších predpisov).

✓ **Povinné materiálo-technické a priestorové zabezpečenie**

Povinné učebné priestory škôl a ich vybavenie uvedené v jednotlivých ŠVP je povinné pre novovzniknuté školy. Ostatné školy si doplnia povinné učebné priestory škôl a ich vybavenie v priebehu trojročného prechodného obdobia. Na prvom a aj druhom stupni sa jedná o vybavenie učebne, telocvične, multimediálnej učebne.

Sú v nich uvedené množstvá nábytku, zariadení, nástrojov, prístrojov, učebných pomôcok na učiteľa a žiaka pre odbornú učebňu prvouky, prírodovedy, vlastivedy fyziky, biológie, chémie, techniky, geografie, výtvarnej výchovy. O zariadení a vybavení odporúčaných učebných priestorov rozhodne škola podľa svojich potrieb a možností.

✓ **Zásady a podmienky na vypracovanie školských vzdelávacích programov**

Školský vzdelávací program (ďalej aj „ŠkVP“) je základným dokumentom školy, ktorý musí byť vypracovaný v súlade s platnou legislatívou a schváleným štátnym vzdelávacím programom. ŠkVP môže byť aj medzinárodný program. Položky uvedené v § 7 ods. 4 školského zákona nemajú predpísanú formu.

Jednou z najdôležitejších súčastí ŠkVP sú aj učebné osnovy.

Učebné osnovy podľa § 9 školského zákona:

- vymedzujú výchovno-vzdelávacie ciele
- vymedzujú obsah a rozsah vyučovania jednotlivých predmetov podľa učebného plánu
- vypracujú sa najmenej v rozsahu ustanovenom vzdelávacím štandardom.

Pri tvorbe učebných osnov škola môže využiť nasledujúce možnosti:

- platné vzdelávacie štandardy pre príslušné vyučovacie predmety škole môžu slúžiť ako učebné osnovy povinných vyučovacích predmetov, ktorých časovú dotáciu v učebnom pláne ponechá alebo navýši bez rozšírenia obsahu.
- ✓ učebné osnovy sa musia vypracovať k rozširujúcemu obsahu učivu z povinných vyučovacích predmetov ŠVP a k novovytvoreným predmetom v učebnom pláne.

Účinnosť

ŠVP pre základnú školu schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR dňa 6.2.2015 pod číslami 2015-5129/1758:1-10A0 pre prvý stupeň základnej školy
2015-5129/5980:2-10A0 pre druhý stupeň základnej školy.

Základné školy podľa štátnych vzdelávacích programov vzdelávajú žiakov s účinnosťou od **1. septembra 2015**, a to postupne **od 1. a 5. ročníka ZŠ**.

Žiaci, ktorí v školskom roku 2016/2017 navštevujú tretí a štvrtý ročník (I. stupeň ZŠ) a siedmy až deviaty ročník (II. stupeň ZŠ) sa do ukončenia stupňa vzdelávania vzdelávajú podľa školských vzdelávacích programov vypracovaných podľa doterajších platných ŠVP pre základné školy.

Poznámky

1. Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŠ SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 224/2011 Z. z. podľa podmienok školy. Vo vyučovacích predmetoch vzdelávacej oblasti Človek a príroda sa rozdelenie žiakov odporúča pri tých témach, kde sa vyžaduje nadobúdanie a overovanie praktických zručností žiakov.
2. Vo vyučovacom predmete technika riaditeľ školy zohľadní personálno-odborné a materiálno-technické podmienky školy tak, aby v každom ročníku boli zastúpené témy tematických celkov Technika a Ekonomika domácnosti.
3. Voliteľné (disponibilné) hodiny použije škola na dotvorenie školského vzdelávacieho programu. Voliteľné (disponibilné) hodiny je možné využiť na:
  - a. vyučovacie predmety, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu;
  - b. vyučovacie predmety, ktoré si škola sama zvolí a sama si pripraví ich obsah, vrátane predmetov vytvárajúcich profiláciu školy a experimentálne overených inovačných programov zavedených do vyučovacej praxe;
  - c. vyučovacie predmety, ktorých obsah je doplnením vyučovacieho predmetu pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí nemôžu napredovať v rámci bežných vyučovacích hodín a ktorí postupujú podľa individuálnych vzdelávacích programov;
  - d. špecifické vyučovacie predmety pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.
4. Ak má škola vhodné podmienky na vyučovanie predmetu telesná a športová výchova, využije voliteľné (disponibilné) hodiny v primárnom vzdelávaní na posilnenie uvedeného predmetu.
5. Škola je povinná z rámca voliteľných hodín ponúknuť žiakom 7. – 9. ročníka ako druhý cudzí jazyk jeden z jazykov: francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk podľa možností školy a záujmu žiakov, a to najmenej 2 vyučovacie hodiny týždenne.
6. Škola môže poskytovať vzdelávanie v rámci primárneho vzdelávania aj v nultom ročníku. Celkový týždenný počet vyučovacích hodín v nultom ročníku je 22 hodín. Učebný plán a učebné osnovy pre nultý ročník vypracuje škola podľa potrieb a rozvojových možností konkrétnej skupiny žiakov, vychádzajúc zo štátnych vzdelávacích programov pre predprimárne vzdelávanie a primárne vzdelávanie.
7. Škola môže pri tvorbe školského vzdelávacieho programu rozdeliť hodinové dotácie a vzdelávacie štandardy na celý stupeň vzdelávania pri zachovaní postupnosti jednotlivých vzdelávacích štandardov a celkového počtu vyučovacích hodín jednotlivých vyučovacích predmetov za predpokladu, že zachová ich vnútornú logickú štruktúru a zásadu veku primeranosti.
8. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roku.
9. Športové triedy majú navýšenú hodinovú dotáciu vo všetkých ročníkoch o 3 hodiny na predmet športová príprava.
10. Škola môže po prerokovaní v rade školy v školskom vzdelávacom programe stanoviť vyšší celkový počet hodín, najviac však na 108 hodín na 1. stupni a na 161 hodín na 2. stupni. Ak sa škola rozhodne zvýšiť počet hodín, tieto sú financované z vlastných zdrojov.
11. Podľa tohto rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie, a to s uplatnením špecifik podľa bodu 7.1. Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 6. 2. 2015 pod číslom 2015-5130/1760:1-10A0 ako súčasť Štátneho vzdelávacieho programu pre základné školy s platnosťou od 1. 9. 2015.

